

Utrecht, 22 september 2026

Betreft: Geen gerichte visserij en geen verruiming van de bijvangstregels voor blauwvintonijnen in de Noordzee

Geachte heer Erkens,

Kortgeleden berichtten media over de terugkeer van de blauwvintonijn in de Noordzee en de wens van de Nederlandse visserijsector om weer op deze soort te vissen¹. Als natuur- en dierenbeschermingsorganisaties willen wij onze zorgen hierover met u delen.

Het internationale, wetenschappelijke beheer van blauwvintonijnen is een van de meest opvallende herstelsuccessen in de zeevisserij. Juist daarom moet er zorgvuldig mee worden omgegaan. Voor de Noordzee ontbreekt op dit moment voldoende wetenschappelijke basis om vangsten te onderbouwen. Wij ontraden nu daarom een gerichte visserij op blauwvintonijnen in de Noordzee, evenals iedere verruiming van de huidige bijvangstregels.

Over de Noordzee ontbreken cruciale gegevens

Ruim vijftig jaar lang is deze iconische soort vrijwel afwezig geweest in de Noordzee: rond 1963 verdween zij, en pas vanaf 2012 keerde zij terug in Noordelijke wateren. Dat is goed nieuws, maar het is op zichzelf geen reden om aan te nemen dat er in de Noordzee op gevestigd kan worden. De individuen die in 2017 in het Skagerrak zijn gezenderd hebben een lengte van 185-256 centimeter (de meesten waren meer dan 2 meter); dit zijn naar schatting dieren tussen de tien en twintig jaar oud². Het dier dat in augustus 2026 bij Whitby werd gevangen, woog 338 kg³. Het gaat dus om oude, grote dieren uit een beperkt aantal jaarklassen. Dit wijst erop dat het voortbestaan van deze trek naar de Noordzee afhankelijk is van de aanwas

¹ <https://www.ad.nl/binnenland/blauwvintonijn-zwemt-weer-door-de-noordzee-en-levert-kustvisseren-een-lucratieve-kans-op-a21faa39/>

² Aarestrup, K., Baktoft, H., Birnie-Gauvin, K. et al. First tagging data on large Atlantic bluefin tuna returning to Nordic waters suggest repeated behaviour and skipped spawning. *Sci Rep* 12, 11772 (2022). <https://doi.org/10.1038/s41598-022-15819-x>

³ [Onderzoekers volgen teruggekeerde blauwvintonijn in Noordzee - Visserij.nl](https://www.oor.nl/nieuws/onderzoekers-volgen-teruggekeerde-blauwvintonijn-in-noordzee-visserij.nl)

van jongere generaties — en die aanwas is vooralsnog niet aangetoond. Het wegvangen van deze dieren betekent bovendien dat dit verlies niet zomaar wordt gecompenseerd: deze dieren hebben de meeste potentie zich voort te planten en vertegenwoordigen tientallen jaren opgebouwde reproductieve waarde die niet snel is terug te krijgen.

Over het bestand als geheel (oostelijk bestand van de Atlantische blauwvintonijn) – die voorkomt vanaf de Middellandse Zee (paaigebied) en de Canarische Eilanden tot in Noorwegen – is wel meer bekend: dit bestand wordt periodiek beoordeeld door het wetenschappelijk comité van ICCAT (International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas) en geldt als hersteld.

Wat ontbreekt is het volledige Noordzeebeeld: hoeveel dieren hier komen, waar zij vandaan komen, hoe lang zij blijven, en welk deel van het bestand zij vertegenwoordigen. Het lopende zenderonderzoek van de University of Exeter aan de Noordzeekant van Engeland moet daar de komende jaren antwoord op geven. Die resultaten zijn er nog niet. Bovendien raden wij aanvullend zenderonderzoek vanuit het Nederlandse deel van de Noordzee aan, om het volledige Noordzeebeeld daadwerkelijk compleet te krijgen. Besluiten over vangstmogelijkheden vooruitlopend op die resultaten zijn niet te onderbouwen en dus voorbarig en onverstandig.

Daar komt bij dat de trek naar noordelijke foerageergebieden vermoedelijk wordt aangeleerd van ervaren soortgenoten in plaats van genetisch te worden doorgegeven; bij haring is aangetoond dat het wegvissen van ervaren dieren ertoe kan leiden dat een hele generatie de traditionele route niet meer vindt. Verdwijnt de kleine groep blauwvintonijnen die de Noordzee nu kent, dan kan herstel van die trek veel langer duren dan herstel van het bestand zelf — de Noordzee zou dan alsnog tientallen jaren zonder deze predator zitten, ook als het bestand elders in de Atlantische Oceaan allang hersteld is.

Reden tot terughoudendheid

Jarenlang was de blauwvintonijn wereldwijd een bedreigde diersoort. Pas sinds 2021 staat de soort op de IUCN-Rode Lijst niet langer als bedreigd geclassificeerd. Dat is een direct gevolg van strenger internationaal beheer. Dat succes is echter niet vanzelfsprekend, en er zijn redenen om aan te nemen dat de druk op het bestand weer toeneemt. Zo is de ringvisserij in de Middellandse Zee sterk toegenomen en is er een explosieve groei van het aantal tonijnmesterijen⁴, waarvoor jonge tonijnen worden afgevangen. Dit terwijl betrouwbare

⁴ Tussen 2006 en 2026 is het aantal **mesterijen** toegenomen van 13 naar 123 en het aantal tonijnen in mesterijen vanaf 2003 bijna vertwintigvoudigd naar een miljoen dieren in 2024.

gegevens over de productie, vangsten en handel van deze sector ontbreken, blijkt uit onderzoek⁵. Des te meer reden tot terughoudendheid dus.

Verruiming bijvangst onverantwoord

Betreft het voorstel van NetVISwerk om de toegestane bijvangst te verhogen van 20% naar 50%⁶: artikel 21 van Verordening (EU) 2023/2053 stelt het maximum toegestane bijvangst percentage op 20%, dus het voorstel van NetVISwerk om dit percentage te verhogen naar 50% verhoudt zich daar niet toe.

Nederland heeft geen eigen quotum voor blauwvintonijnen, maar valt onder een gedeelde Europese bijvangstpost van rond de 100 ton voor 2026, die alle lidstaten zonder eigen aandeel samen delen. De ruimte die ermee te winnen valt, is voor de vloot als geheel zeer klein, terwijl een enkel dier enkele honderden kilo's weegt en in de handel 60 tot 100 euro per kilo opbrengt. Een ruimere bijvangstregeling levert daarmee vooral een sterke financiële prikkel op om bijvangst op te zoeken, met de bijbehorende handhavings- en traceerbaarheidsrisico's.

Monitoring die de betrokken vloot daadwerkelijk dekt

Als wij deze iconisch soort daadwerkelijk terug willen in de Noordzee moet de ontwikkeling van de tonijnpopulatie de komende 10 jaar gevolgd worden, en moet er meer wetenschappelijk informatie verzameld worden over de huidige visserij en bijvangsten. Een belangrijke eerste stap om grip te krijgen op de situatie is om werk te maken van het verplichte cameratoezicht dat vanaf 2028 zou moeten ingaan voor schepen van meer dan 18 meter met een hoog risico op niet-naleving — de tijdige invoering hiervan is niet vanzelfsprekend. Bovendien dekt deze regeling, zoals nu geformuleerd, niet de kleinschalige kustvloot waar het hier om gaat; wij vragen u zich in te zetten voor cameratoezicht dat ook deze vloot bereikt.

Een robuust controle- en handhavingsplan zal nodig zijn om mogelijke illegale blauwvintonijnvangsten en handel te monitoren gezien de perverse financiële prikkel om op deze soort te vissen. Betrouwbare monitoring is cruciaal voordat verruiming van vangstmogelijkheden überhaupt aan de orde kan zijn. Mocht op termijn wel over vangstmogelijkheden worden gesproken, dan is de vraag met welk vistuig dat zou gebeuren minstens zo belangrijk als de vraag hoeveel: dierenwelzijn, bijvangsten en de overlevingskansen van teruggezette dieren verschillen sterk per tuig.

⁵ [Atlantic Bluefin tuna – caught, caged and under threat](#). 2026, Compassion in World Farming

⁶ [De blauwvintonijn – 'de keizer van de oceaan' – is terug in de Noordzee en daar willen kustvisseren van profiteren | Het Parool](#)

Gun de tonijnen in de Noordzee rust

Onze dringende oproep is dan ook om deze dieren in de Noordzee met rust te laten. We hebben ruim vijftig jaar moeten wachten voordat de blauwvintonijn weer in betekenisvolle aantallen in de noordelijke wateren verscheen. Als we dezelfde fout opnieuw maken, bestaat het risico dat we wederom tientallen jaren moeten wachten op herstel. Samenwerking met wetenschappers in internationale context is bovendien cruciaal om de Noordzee context in het juiste perspectief te plaatsen, waarbij de Nederlandse natuurhersteldoelen en de natuurherstelverordening centraal zouden moeten staan.

Wij kijken uit naar uw reactie en gaan graag met u in gesprek.

Marijn van der Pas
Directeur Compassion in World Farming Nederland

Margreet van Vilsteren
Good Fish (houder van de Nederlandse VISwijzer)

Ewout van Galen
Directeur-bestuurder, Stichting de Noordzee

Nick Ottens
Dierencoalitie